

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 STOCKHOLM

Förslag till ny plan- och bygglag samt förslag till ändring i anläggningslagen (1973:1149)

Sammanfattning

Transportstyrelsen har inga avgörande invändningar mot förslagen men

- framför synpunkter på enskildheter i lagtexten,
- understryker några sakförhållanden av särskild betydelse inom luftfartsområdet och
- redovisar en aktuell fråga rörande myndighetsansvaret för vägars tekniska egenskapskrav.

Synpunkter på lagtexten

Upplysning om bemyndigande

I ett flertal bestämmelser görs hänvisningar till "föreskrifter som (regeringen) har meddelat med stöd av - - -". I några fall, bl.a. 4 kap. 7 §, 8 kap. 5 § och 11 kap. 50 och 51 §§, sägs i stället "föreskrifter som regeringen meddelar med stöd av - - -". Den senare varianten bör ersättas av den förra. I det sammanhanget anmärks att hänvisningen i 8 kap. 21 § inte bör avse regeringen eftersom föreskrifter enligt 16 kap. 4 § får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Byggnad eller byggnadsverk

- I rubriken före 4 kap. 11 § bör det stå "- - - och byggnadsverks användning".
- I 4 kap. 16 § 5 hänvisas till "krav på byggnadsverk som avses i 16 kap. 3 §" trots att bestämmelsen tillsynes enbart avser byggnader.
- I 8 kap. 6 § bör tredje stycket kunna utgå och texten i övrigt anpassas till begreppet byggnadsverk.
- I 16 kap. 5 § används begreppet "byggnader m.m.", vilket inte förekommer i övrigt i lagtexten. Om man inte vill upprepa rubriken till 8 kap. kan "byggnadsverk m.m." vara ett bättre alternativ.

Tillsyn

Vem som ska utöva tillsyn i olika avseenden är i allt väsentligt klarlagt genom bestämmelserna i 11 kap. 1 24 och 25 §§ - produktförelägganden - anges dock bara "tillsynsmyndigheten". Det torde ankomma på regeringen att enligt 16 kap. 13 § bestämma vilken eller vilka myndigheter som ska utöva den tillsynen. För närvarande är det således Boverket som är tillsynsmyndighet enligt BVL rörande byggprodukter men samtidigt omfattar hänvisning i 24 § till 16 kap. 4 § mer än byggprodukter. I 11 kap. 38 sägs också att det är byggnadsnämnden som ansöker om handräckning för att genomföra en åtgärd med avseende på föreläggande enligt 24 §. Sammantaget anser Transportstyrelsen att det finns en oklarhet i avgränsningen av 24 och 25 §§. En alternativ lösning skulle vara att även i fråga om nu aktuell tillsyn, och i överensstämmelse med tillsynen i övrigt enligt 11 kap, direkt ange den eller de myndigheter som ska utöva tillsynen.

Bemyndiganden (16 kap.)

- I 1 § 1 bör hänvisning göras till 4 kap. 7 § andra stycket, dvs. "- - - särskilda skäl enligt 4 kap. 7 § andra stycket för att - - -".
- Vad som sägs i 11 kap. 3 § första stycket har karaktär av samma bemyndigande som avses i 16 kap. 13 §. Tekniken i övrigt synes vara att hänvisa till föreskrifter som "regeringen har meddelat har meddelat med stöd av - - -". Således borde 11 kap. 3 § ändras till "- - - statliga myndigheter i övrigt som regeringen har meddelat föreskrifter om med stöd av 16 kap. 13 § och av - - -". En ytterligare synpunkt är att innehållet i 13 § är snävare än vad som sägs om tillsynen i 11 kap. 2 §.
- Bestämmelsen i 11 kap. 51 § andra meningen (om byggsanktionsavgiften) anger såvitt förstås ramen för regeringens föreskrifter. Från den utgångspunkten framstår det som lämpligare att samla den regleringen i 16 kap. 15 §. Förslagsvis: "Regeringen får meddela föreskrifter om byggnadsavgiftens storlek och de ytterligare föreskrifter som behövs för tillämpningen av bestämmelserna om sådan avgift i 11 kap. Avgiften ska bestämmas med hänsyn till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. Avgiften får uppgå till högst 50 prisbasbelopp." Eftersom det redan finns en hänvisning till 16 kap. 15 § i 11 kap. 50 §, bör 51 § kunna slopas.
- Bestämmelsen i 18 § om "sådana beslut som avses i 8 §" är i sig oklar. Däremot framgår sammanhanget av 13 kap. 14 §. Ett möjligt förtydligande av 18 § är "Regeringen får meddela föreskrifter om överklagande av beslut om bygglov i sådana bygglovsärenden som avses i 8 §."

Övrigt

- I 13 kap. 13 § torde hänvisningen avser 9 kap. 10 §.

- Det framgår inte om avsikten är att upphäva BVL separat. Om så inte är fallet saknas upphävande samt erforderliga övergångsbestämmelser.

Luffartsområdet

Samråd

Luftfartslagen har få bestämmelser som riktar sig utanför luftfartssektorn. Det är därför viktigt - särskilt i frågor som rör lokaliseringen av höga byggnadsverk - att de samråd som PBL kräver genomförs på ett sådant sätt att luftfartens aktörer får möjlighet att lämna underlag och synpunkter i samband med såväl planprocesser som bygglov, inklusive förhandsbesked.

Inom EU har konstaterats skillnader i medlemsstaternas lagstiftning som rör sådana frågor. För närvarande pågår arbete med en EG-förordning om ändring av förordning (EG) nr 216/2008 i syfte att ge luftfarten bättre möjligheter att skydda luftrummet runt flygplatser¹. En sådan reglering kommer att kräva insatser av alla parter inom samhällsplaneringen för att uppfylla krav rörande fysiska egenskaper, infrastruktur och riskreducerande åtgärder i flygplatsernas omedelbara närhet.

Bygglov för master, torn och kranar

Transportstyrelsen vill understryka behovet av föreskrifter - enligt bemyndigandet i 16 kap. 8 § i förslaget till ny PBL - med krav på bygglov för master och torn (i jämförelse med nuvarande 8 kap. 2 § första stycket 5) och detta oavsett mastens syfte eller funktion. I vissa fall har PBL tolkats så att en s.k. mätmast inte kräver bygglov. En sådan utveckling är oroande med hänsyn till flygsäkerheten.

Utöver ovanstående har tidigare Luftfartsstyrelsen, med anledning av en allvarlig incident vid Stockholm-Bromma flyplats i oktober 2007, i dialog med bl.a. departementet fört fram behovet av att även resande av kranar borde regleras.

Vindkraft

Mot bakgrund av de ändringar i PBL som genomförts beträffande vindkraft (prop. 2008/09:146) vill Transportstyrelsen understryka behovet av samråd i tillståndprocessen och att parterna inom luftfartssektorn får tillfälle att yttra sig.

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 216/2008 inom området flygplatser, flygledningstjänst och flygtrafiktjänst och om upphävande av rådets direktiv 06/23/EG - 2008/0128 (COD)

Vägars tekniska egenskapskrav

Transportstyrelsen har i redovisning den 20 maj 2009 av regeringsuppdrag om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG av den 19 november 2008 om förvaltning av vägars säkerhet, föreslagit att Vägverkets nuvarande bemyndigande att meddela föreskrifter enligt förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. förs över till Transportstyrelsen. Detsamma gäller Boverkets bemyndigande att meddela föreskrifter om vägtunnlar enligt samma förordning. Förslaget överensstämmer med Transportstyrelseutredningens förslag i delbetänkandet SOU 2008:9. Med den föreslagna ordningen ska frågan således hanteras inom ramen för bemyndigandet i 16 kap. 4 § i den nya plan- och bygglagen.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Bengt Magnusson. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit stf. luftfartsdirektören Håkan Stenström och sakkunnige Thomas Enell (luftfartsavdelningen) samt trafiksäkerhetsexperten Hans Wahlström (vägtrafikavdelningen).

Staffan Widlert